

Sygnatura akt II 1 C 8/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w II Wydziale Cywilnym – Sekcji Egzekucyjnej

Przewodniczący: Sędzia Anna Brackowska

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2020 roku w Łodzi

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **R. J.**

przeciwko **(...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia w całości wykonalności tytuł wykonawczy w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego numer (...) z dnia 19 marca 2011 roku wystawionego przez (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną w W. Oddział – Centrum Restrukturyzacji i Windykacji Biuro (...) w W. przeciwko R. J., któremu Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydziale Cywilnym – Sekcji Egzekucyjnej nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2011 roku wydanym w sprawie II 1 Co 3614/11;
2. zasądza od (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz R. J. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote), w tym 23% podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów postępowania w postaci kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi przez adw. K. B. z urzędu.

Sygnatura akt II 1 C 8/20

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 lutego 2020 roku, skierowanym przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. Oddział w Ł., powód - R. J. reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata, wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego numer (...) z dnia 19 marca 2011 roku, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie II 1 Co 3614/11 z dnia 13 kwietnia 2011 roku. Pełnomocnik powoda wniosła również o zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa prawnego udzielonego powodowi z urzędu o oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte w całości ani w części. Jako podstawę faktyczną swojego roszczenia powód wskazał niewymagalność roszczenia objętego w/w bankowym tytułem egzekucyjnym z uwagi na bezskuteczność wypowiedzenia umowy kredytowej. Ponadto pełnomocnik powoda podniosła, iż wierzytelność objęta spornym bankowym tytułem egzekucyjnym ulega przedawnieniu (pozew k. 3-5, delegacja dla pełnomocnika z urzędu k. 6, kopia postanowienia z dnia 6 kwietnia 2018 roku wydanego w sprawie II 1 Co 1419/18 -k. 20).

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 września 2018 roku, pozwany – reprezentowany przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie radcy prawnego, wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazano, że powód obecnie domaga się przedstawienia od strony pozwanej dokumentów, których podmiot ten już nie posiada z uwagi na upływ terminów ustawowych ich przechowywania. Pełnomocnik pozwanego wskazał również, że w księgach banku nie występuje żadna wierzytelność w stosunku do powoda, a prowadzenie obecnie egzekucji na podstawie

spornego bankowego tytułu egzekucyjnego nie jest dopuszczalne choćby z uwagi na przedawnienie objętych nim roszczeń. Pełnomocnik pozwanego finalnie podniósł, że wystąpienie obecnie przez powoda na drogę postępowania sądowego z żądaniem pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności uznać należy za nadużycie prawa procesowego w rozumieniu art. 4 ze zn. 1 k.p.c. (odpowiedź na pozew k. 24, pełnomocnictwo k. 25-26, pismo procesowe z dnia 19 czerwca 2020 roku k. 30).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 stycznia 2009 roku powód R. J. oraz (...) Bank (...) S.A. w W. zawarli umowę pożyczki numer (...) o wydanie i używanie karty kredytowej (...) S.A. (kopia umowy pożyczki w załączonych aktach II 1 Co 3614/11 – k. 6-7, okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 19 marca 2010 roku powyżej opisana umowa została wypowiedziana z powodu naruszenia przez powoda warunków spłaty, postanowień samej umowy i regulaminu (wypowiedzenie umowy k. 7 w załączonych aktach II 1 Co 3614/11 k. 7).

W dniu 19 marca 2011 roku (...) Bank (...) S.A. w W., Oddział – Centrum Restrukturyzacji i Windykacji Biuro w Ł., na podstawie ksiąg banku, wystawiła bankowy tytuł egzekucyjny numer (...), w którym stwierdziła, iż na dzień 19 marca 2011 roku figuruje w nich wymagalne zadłużenie R. J. z tytułu umowy o wydanie i używanie karty kredytowej (...) S.A. numer (...) z dnia 6 stycznia 2009 roku w kwocie 19.828,00 zł należności głównej, 6.065,11 zł z tytułu odsetek naliczonych do dnia 18 marca 2011 roku oraz 182,96 z tytułu kosztów (bankowy tytuł egzekucyjny w aktach II 1 Co 2609/11 – k. 5).

Postanowieniem Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny – Sekcja Egzekucyjna wydanym w dniu 13 kwietnia 2011 roku w sprawie II 1 Co 3614/11 powyżej opisanemu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu numer (...) nadano klauzulę wykonalności. Tytuł wykonawczy został przesłany pełnomocnikowi wierzyciela w dniu 14 kwietnia 2011 roku (postanowienie z dnia 13 kwietnia 2011 roku w załączonych aktach II 1 Co 3614/11 – k. 19).

Na podstawie powyżej opisanego tytułu wykonawczego, na wniosek wierzyciela - (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. nie toczyło się przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów znajdujących się w sprawie oraz załączonych aktach postępowania II 1 Co 3614/11.

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2020 roku Sąd oddalił wniosek złożony przez pełnomocnika powoda o zobowiązanie strony pozwanej do załączenia do akt sprawy protokołu zniszczenia spornego tytułu wykonawczego oraz zobowiązanie strony pozwanej do wypowiedzenia się co oznacza jej stwierdzenie, że tytuł wykonawczy objęty żądaniem pozwu nie istnieje, jako zmierzające do przedłużenia postępowania. Od oceny twierdzeń strony postępowania - zawartych w jej pismach składanych do akt sprawy - jest bowiem Sąd, zaś termin do składania twierdzeń, dowodów i zarzutów (w związku z doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu) upłynął dla niego w terminie znacznie wcześniejszym. Co więcej, strony pozwanej nie można obciążać do realizowania ciężącego na niej obowiązku dowodzenia czy też obciążać jej do podejmowania obrony jej praw.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się być zasadnym.

Jak wynika z treści art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli - przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu.

Jako podstawę faktyczną swojego żądania powód wskazał na fakt niewymagalności roszczenia opisanego przez bank w bankowym tytule egzekucyjnym numer (...) z dnia 19 marca 2011 roku. Zakwestionował bowiem fakt skutecznego dokonania wypowiedzenia przez pozwanego Bank umowy o wydanie i używanie karty kredytowej będącej źródłem jego zobowiązania opisanego w (...). Nie budzi wątpliwości Sądu, że powód w tym zakresie powołał się na uprawnioną, ustawową przesłankę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 listopada 2003 roku (III CZP 78/03, (...) 2004, Nr 9, poz. 124) wskazał bowiem, że w powództwie z art. 840 k.p.c. dłużnik banku może podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności banku, objętej bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności. W grę mogą tu wchodzić np. zarzuty nieistnienia roszczenia banku lub istnienia roszczenia w mniejszej wysokości niż ujęte w tytule, nienastąpienia wymagalności roszczenia - mimo umieszczenia w bankowym tytule egzekucyjnym oświadczenia banku innej treści. Szerzej tą problematyką zajmował się również Sąd Najwyższy, wskazując w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 kwietnia 2016 r. (II CSK 522/15, publikowane - L.), że w odniesieniu do bankowych tytułów egzekucyjnych termin "zdarzenie" przyjęty w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. należy rozumieć także jako niezrealizowanie się jeszcze stanu wymagalności roszczenia objętego tytułem wykonawczym, a więc ujęcie w tym tytule należności przedwczesnej i w związku z tym jeszcze niezaskarżalnej w chwili jego powstania. Sąd Najwyższy argumentował, że powołany przepis obejmuje także stan wymagalności roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym w tym sensie, że objęcie tytułem wykonawczym niewymagalnego jeszcze roszczenia może oznaczać właśnie nieistnienie obowiązku spełnienia świadczenia w rozumieniu tego przepisu. Wymagalność, przede wszystkim należności głównej, powinna bowiem istnieć najpóźniej w chwili wystawienia tytułu (tak również Krystyna Golinowska, w Komentarzu do art. 840 k.p.c. pod redakcją J. Jankowskiego, tom II, wydanie 3 z 2019 roku, Legalis).

Nie budzi żadnych wątpliwości Sądu, iż w razie zakwestionowania przez powoda faktu skutecznego wypowiedzenia przez bank umowy karty kredytowej (jak to miało miejsce w niniejszej sprawie), to na stronie pozwanej ciąży obowiązek wykazania w toku postępowania tegoż faktu. Ciężar dowodu w tym zakresie nie może mieć jednak charakteru absolutnego. Pozwany bank powołał się przy tym na fakt, że dokumentami takimi nie dysponuje z uwagi na upływ okresu ich przechowywania, jednak fakt tego w żadnej mierze nie wykazał. Sądowi znane są terminy przechowywania dokumentów bankowych, jednak sam fakt ich zbrakowania czy też utylizacji winien znaleźć jakieś odzwierciedlenie w dokumentacji posiadanej przez bank. Na okoliczność taką pozwany mógł zgłosić wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodu z dokumentów czy też dowód z przesłuchania świadka, czego jednak nie uczynił.

Niezależnie od powyższego, podstawę do pozbawienia spornego tytułu wykonawczego wykonalności był fakt przedawnienia objętych nim roszczeń. Z ustaleń faktycznych bezspornie wynika, że bankowy tytuł egzekucyjny został opatrzony klauzulą wykonalności postanowieniem wydanym w sprawie II 1 Co 3614/11 z dnia 13 kwietnia 2011 roku, a na jego podstawie nie toczyło się żadne postępowanie egzekucyjne. Tytuł wykonawczy został wystawiony w dniu 14 kwietnia 2011 roku. Oznacza to, że postępowanie egzekucyjne na podstawie tego tytułu wykonawczego mogło być wszczęte najpóźniej w ciągu kolejnych 3 lat od tejże daty, gdyż zgodnie z treścią art. 118 k.c., jest to roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podniesiony w pozwie złożonym w przedmiotowej sprawie zarzut przedawnienia roszczenia wynikającego z tego tytułu, należy uznać za zdarzenie, które nastąpiło po powstaniu tytułu wykonawczego wskutek którego zobowiązanie wygasło i nie może być egzekwowane.

Z brzmienia art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowi jedną z form merytorycznej obrony dłużnika przed egzekucją, ale nie służy ponownemu merytorycznemu rozpoznaniu sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem. Dlatego podstawą powództwa opozycyjnego z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. mogą być jedynie takie zarzuty, których powołanie nie było możliwe w postępowaniu, w którym doszło do wydania tytułu egzekucyjnego (tak m. in.. SA w K. w wyroku z dnia 18 grudnia 2012 r., I ACa 1215/12, L.). Oznacza to jednak, że jeśli istnieje potencjalna możliwość wszczęcia na podstawie spornego tytułu wykonawczego egzekucji, a tytuł wykonawczy może znajdować się w posiadaniu pozwanego (a okoliczność ta nie została w toku postępowania ustalona, pozwany nie złożył w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych), to może on skierować go do egzekucji. Roszczenie powoda o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności Sąd Rejonowy w tej sytuacji uznał za uzasadnione.

Stanowisko wyrażone w treści orzeczenia merytorycznego wydanego przez Sąd Rejonowy w przedmiotowej sprawie jest przy tym zgodne z linią orzecniczą Sądu Okręgowego w Łodzi, w tym wyrażoną w jego wyroku z dnia 11 grudnia 2019 roku wydanym w sprawie III Ca 1068/19, zapadłym w zbliżonym stanie faktycznym sprawy.

Mając powyższe na uwadze, uznając żądanie pozwu za uzasadnione, orzeczono jak w punkcie 1. (pierwszym) sentencji postanowienia.

W tym miejscu wskazać jednak należy również, że sam fakt wystąpienia przez powoda R. J. z powództwem o pozbawienie tytułu wykonawczego (jak w przedmiotowej sprawie) wykonalności na drogę sądową - nie może zostać uznany za nadużycie prawa procesowego, gdyż instytucja ta znajduje zastosowanie jedynie już w toku prowadzonych postępowań sądowych.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o art. 98 k.p.c., a strona pozwana została uznana za stronę przegrywającą w toku przedmiotowej sprawy. Na koszty zasądzone od pozwanego banku na rzecz powoda – na podstawie art. 122 § 1 k.p.c. – złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu reprezentującego powoda w toku sprawy. Wysokość tego wynagrodzenia pełnomocnika powoda z urzędu została ustalona w oparciu o treść o treść § 3, § 4 i § 8 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714) – w stawce minimalnej powiększonej o podatek VAT w stawce 23%. W tym przedmiocie Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 2. (drugim) sentencji wyroku.